

کاهش ۸ درصدی میزان بارش کشور در سال آبی گذشته

مهر 2، 1393

مدیر دفتر برنامه ریزی منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران * از کاهش 8 درصدی میزان بارش کشور به مقیاس حجمی در سال آبی گذشته (اول مهر 92 تا پایان شهریور 93) خبر داد.

به گزارش نگاه روز، یعقوب همتی گفت: میزان بارندگی کشور در مقیاس حجمی در طول سال گذشته (91-92) حدود 388 میلیارد و 934 میلیون مترمکعب و در سال جاری 359 میلیارد و 270 میلیون مترمکعب بوده و این نشان از کاهش 8 درصدی میزان بارش در کل کشور دارد.

وی با اشاره به اینکه متوسط کشوری بارندگی در سال آبی 93 - 92 حدود 10 درصد زیر نرمال بوده است؛ گفت: به تفکیک 6 حوضه آبریز کشور، حوضه آبریز خزر 14 درصد، خلیج فارس و دریای عمان 11 درصد، دریاچه ارومیه 32 درصد، فلات مرکزی 9 درصد و سرخس 27 درصد زیر نرمال بودند و فقط حوضه مرزی شرقی در محدوده هامون در حد نرمال بوده است.

مدیر دفتر برنامه ریزی منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران با بیان آنکه در حوضه دریاچه ارومیه با خشکسالی هواشناسی مواجه بودیم، ادامه داد: در کنار این بارندگی در حد نرمال بوده اما متأسفانه خشکسالی هیدرولوژیکی بر کشور حاکم است و بیش از 35 درصد کاهش جریان سطحی در حوزه های آبریز داریم.

همتی با تأکید بر اینکه عدم تناسب بین بارندگی و جریان سطحی یک ناهنجاری به حساب می آید، گفت: بخشی از این عدم تناسب در اثر عوامل طبیعی همچون تغییر اقلیم است، اما بخشی به دلیل دخل و تصرف انسانی در حوضه آبریز و پایین افتادن سطح دشت ها و 'تغذیه واداری' رودخانه ها است.

وی ادامه داد: در زمان پرآب بودن دشت ها، رودخانه ها به مثابه زهکش دشت عمل می کنند، در حالیکه اگر سطح آب دشت پایین باشد آب ورودی به رودخانه قبل از تجمع و تبدیل به رواناب، در بستر رود نفوذ می کند که به این حالت 'تغذیه واداری' رودخانه می گویند.

همتی یک عامل دیگر کاهش رواناب ها را تغییر الگوی بارش کشور نام برد و افزود: متأسفانه در سال آبی گذشته عمده بارش در زمان و مکان مناسب اتفاق نیفتاده و بارندگی ها موثر نبوده است. اگر باران در دفعات زیاد ولی در مقدار کم اتفاق بیفتد به جریان تبدیل نمی شود، گرچه در ظاهر امر میزان بارش نرمال بوده است.

وی با تشریح وضعیت بارندگی به تفکیک حوزه آبریز 30 گانه، گفت: در حوزه آبریز مازندران و 7 زیرحوضه آن در درازمدت کاهش بارندگی دارند که این کاهش از 8 تا 28 درصد و متوسط کاهش بارندگی در حوزه دریای خزر 14 درصد است.

همتی ادامه داد: در حوضه خلیج فارس و دریای عمان با 9 زیرحوضه کاهش 11 درصد است، اما در زیر حوضه های آن به غیر از 2 حوزه در بقیه کاهش بارندگی دارند. بخشی از حوزه ها مثل کرخه 10 درصد و کارون 17 درصد کاهش بارندگی دارند.

همتی با بیان اینکه دریاچه ارومیه 32 درصد کاهش بارندگی دارد، افزود: در حوضه فلات مرکزی 4 حوضه افزایش و 5 حوضه کاهش دارند و در مجموع 9 درصد کاهش بارندگی دارد که به نوعی نرمال تفسیر می شود.

وی با اشاره به آنکه حوضه آبریز شرق کشور تنها حوضه ای است که نسبت به سال گذشته افت شدید بارش نداشته است، گفت: در 2 محدوده از زیر حوضه های شرق کاهش 2 رقیمی بارش داشته که در خواف 28 درصد و در هیرمند 11 درصد کاهش بارش ثبت شده است. در حوضه سرخس هم 27 درصد نسبت به درازمدت و 8 درصد نسبت به سال گذشته کاهش بارندگی داشته ایم.

مدیر دفتر برنامه ریزی منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران تصریح کرد: با توجه به وضعیت جریان سطحی امسال حتی اگر ترسالی هم باشد به دلیل خشک بودن حوضه ها و پایین آمدن سطح آب در این حوضه ها وضعیت مناسبی در جریان های سطحی نخواهیم داشت و این یک هشدار است.

همتی با تاکید بر اینکه در بخش منابع آب زیرزمینی در سال آبی گذشته وضعیت مناسب نیست، گفت: به دلیل برداشت بیش از ظرفیت تجدیدپذیر آب در مجموع در کل کشور بیش از 100 میلیارد مترمکعب از ذخیره استاتیک منابع زیرزمینی برداشت کرده ایم.

وی افزود: علاوه بر استفاده 4 میلیارد مترمکعبی از ظرفیت منابع آب تجدیدشونده، سالانه 5.7 میلیارد مترمکعب نیز از ذخایر استاتیک استفاده کرده ایم و این امر توان آبدهی سفره را به مرور کاهش داده است.

همتی تصریح کرد: در اکثر دشت های کشور بالاخص دشت هایی که جمعیت بالایی در آن زندگی می کنند افت شدید آب را شاهد هستیم و هرچه سطح آب پایین می رود علاوه بر تاثیر منفی در آب دهی از کیفیت آب موجود نیز کم می شود، در برخی دشت ها تا 200 متر افت داشته ایم.

وی با اشاره به تصویب طرح وزارت نیرو در شورای عالی آب، ادامه داد: براساس آن از این پس فقط 75 درصد حجم آب تجدیدشونده در منابع زیرزمینی مبنای برنامه ریزی تامین آب قرار گیرد که این امر باعث ذخیره 25 درصدی در سفره های زیرزمینی شده و با جبران گذشته باعث بالا آمدن سطح آب می شود.

مدیر دفتر برنامه ریزی منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران در پایان با اشاره به روند گذشته افت منابع آب زیرزمینی در سال های گذشته، گفت: در سال 86-87 سالانه یک متر افت منابع آب زیرزمینی داشتیم و حداقل افت در سال 94 - 83 حدود 24 سانتیمتر بوده و متوسط درازمدت از سال 86 تا 91 هر سال 56 سانتیمتر افت آب زیرزمینی داشته ایم.

پایگاه اطلاع رسانی وزارت نیرو